СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 258. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 3 листопада, 1934. VOL. XLII. No. 258. Jersey City, N. J., Saturday, November 3, 1934. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ЗНИЖУЄ ПРОЦЕНТОВУ СТОПУ НА ДОМОВІ МОРҐЕДЖІ

ВАШИНГТОН. — На припоручення президента Рузвелта видала Федеральна Мешкальна Адміністрація розпорядок, що відсотки від морґеджів на доми, котрі не коштують більше як 16,000 долярів, не мають бути вищі як 5 процентів.

У випадках рефінансування, коли зміняється позичковця, основна процентова стопа виносить півпроцента більше.

„ДЕПРЕСІЯ СКІНЧИЛАСЯ", КАЖЕ ФОРД, „ДЛЯ МЕНЕ".

ДІТРОЙТ. — Генрі Форд, відомий автобільний фабрикант, каже, що депресія для нього вже скінчилась і тому він пускає свої фабрики в рух. Заповідає він, що буде продукувати по 1 мільйонови авт на рік, як це було це 4 роки тому.

Фабрика в Ривер Рудж має бути побільшена на 50 процентів.

„ГОЛОДОВИЙ МАРШ" МАЄ БУТИ ДОПУЩЕНИЙ ДО УРЯДУ.

ОЛБАНІ. — Протести проти поведінки поліції супроти „голодового маршу" множаться. Стейтовий говернор Леман приняв у Ню Йорку кілька делегацій, які прийшли до нього на авдієнцію, щоб запротестувати проти поліційної брутальности.

Місцева й стейтова поліція заявила провідникам „голодового маршу", що „голодовий марш" допустять до капітолю нюйорського стейту, якщо учасники походу будуть поводитися спокійно. Поліція покликується на свій досвід з подібним „голодовим маршем" три роки тому, коли то учасники походу дісталися на засідання стейтової леґіслятури й викликали на ньому неспокої.

НОВИЙ СВЯТОЧНИЙ ВАНДАЛІЗМ.

НЮ БРИТЕН (Конетикот). — Від довшого вже часу в Америці ведеться кампанія проти варварських способів святкування свята Четвертого Липня. Тепер показується, що подібну кампанію треба буде вести за осіннє свято „Ґаловін".

На Джосефа Савні, 14-літнього студента вищої школи в цьому місті, напала громада молодих хлопців та побила його так тяжко, що він незадовго потім помер у місцевім шпиталі від розбиття черепа.

У місті Монров, у стейті Конетикот, померла 6-літня дівчина Джені Ґвітлок від попечень свічкою, вставленою в гарбузі зприводу „Ґаловін". Її мати пішла до пивниці по ще один гарбуз, дівчина наближилася до свічки. Її одіж занялась і дитина скрикнула. Мати вбігла до хати та заки погасила полумінь, дитина вже була так попечена, що, не зважаючи на лікарську поміч померла.

ІНСУЛ У ВЛАСНІЙ ОБОРОНІ.

ШИКАҐО. — На суді проти колишнього мультімілiонера Семюела Інсула, обвинуваченого за вживання почти для обману, станув свідком у власній справі самий обвинувачений.

Інсул оповів довгу історію власного життя. Каже, що маєток родин вартував коло 14 мільйонів долярів. За втрати людей, які йому вірили, винував тільки себе.

ВКРАДЕНО ЦІЛИЙ НАКЛАД ҐАЗЕТИ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — З нагоди гри в копаного мяча між університетами Принстон та Гарвард студенти цих університетів видали спільне число своїх ґазет: гумористичної ґазети „Гарвард Лемпун" та „Принстон Тайґер". Цілий наклад кудись пропав.

Підозрівають жартовливу пімсту студентів третього університету.

НЕБЕЗПЕЧНЕ ОСІННЄ ПОЛЮВАННЯ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Цьогорічний осінній мисливський сезон на дрібну звірину зазначився великим числом нещасливих випадків серед мисливих. Один день таких полювань у західній части стейту Пенсилвенія коштував життя 6 осіб.

Зі стейту Минесота доносять, що Індіяни дуже невдоволені з того, що білі вибивають багато звірини, та що Індіяни придумали спосіб, наслідком котрого білі стріляють дуже багато, але звірят не вбивають. Накупили Індіяни скляних очей та понабивали їх на дерева вздовж дороги, так, що як на ці очи впаде світло автомобільних ліхтарень, вони виглядають як очи серни. Багато таких „окатих" дерев має тепер докази доброї цільности білих мисливих.

ДИВНА ПРИГОДА АВТОМОБІЛІСТІВ.

НЮ ҐРЕТНА (Ню Джерзі). — На зводженім мості на ріці Мулика посковзнувся в четвер рано на мокрих дошках автомобіль, в котрім їхали один чоловік та дві жінки. Автомобіль ударив до поруча моста, розбив його та впав у воду, котра там має 35 стіп глибини. Кілька годин потім поліція добула тіла жінок, а тіла керманича авта ще й досі шукає.

ПОЖАР НА ФАРМІ УКРАЇНЦІВ.

Пані Танасійчук, жінка українського фармера, що має фарму яких 20 миль від Толідо, в стейті Огайо, пробудившись коло третьої години рано, 29 жовтня, побачила на фармі вогонь. Горіли господарські будинки її фарми. Ратувати їх уже було запізно. Згоріла стайня, стодола, шпихлір, а в стайні 8 коров, 2 коні, 2 свиней, кури й пес. Кромі цього багато рільничих продуктів, припасів і знаряддя. Шкода виносить коло 4,000 долярів.

В огні малощо не згорів самий Танасійчук, коли хотів уратувати свої улюблені коні. Діти Танасійчуків з перестраху занедужали.

Танасійчук — це брат по матері Юрія Ліщука, заступника предсідника 167-го відділу У. Н. Союза в Толідо. Він родом зі села Хлібичин, повіт Снятин, Галичина. — **Петро Юркевич.**

ЖІНКИ ПАСТОРАМИ.

Рада Злученої Церкви (Юнайтед Чорч) у Кінгстоні, Онт., одобрила пропозицію, щоб на пасторів ординувати жінок. Справа піде до заопініювання інших пресвитерій у Канаді, а як більшість їх згодиться, то панна Лідія Ґрачі в Келвінгтон, у Саскачевані, буде першою пасторкою в Канаді.

КРІВАВІ ПОРАХУНКИ.

Недалеко Малехова коло Львова побилися два селяни із Жовтанець. Учасники бійки, Іван Цап і М. Ґабринович, почали бійку від пястуків, а скінчили на ножах. В одній хвилині Цап пробив Ґабриновича в живіт з такою силою, що йому вийшли на верх нутрощі. Після цього жахливого вчинку Цап утік кудись, а Ґабриновича у безнадійному стані відвезли до лічниці у Львові.

ТИХО. ЕКЗЕКУТОР ІДЕ!

В наші знищені бідою села суне нове нещастя. Люди з жахом дивляться на кожного чужого, а особливо, коли він вдягнений по міському. Всі думають, що то екзекутор і з пострахом провожають очима його.

І не диво, бо екзекутори на Верховині то справжнє страховище. Вони безоглядні, не зважають на крик і плач, забирають усе, що тільки перед собою бачать. Не зважають навіть на те, чи є дома господарі; дозволяють собі залазити вікнами до хиж.

Ось у Великому Бичкові недавно екзетукор заліз вікном до запертої хижі селянина М. І. й шукав там грошей; знайшов десь сховані Кч. 450 і забрав.

Робітник П. має тільки хижу й двір, землі більше не має, але на нього накладено податку Кч. 470. Де хочеш, візьми ті гроші, а коли екзекутор прийде, то щось потягне. Він не зважає, що надходить зима, — забере щось з одягу; не зважає, що діти голодні — забере останню корову чи теличку. Ґазда на полі або кудись вийшов і хижа заперта, то й то не шкодить: пан екзекутор знає дорогу й крізь вікно. Без відома господаря забере, що йому подобається.

Село тремтить. З тревогою дивиться на подорожніх. Кожний чужий викликає переляк: Тихо, екзекутор іде! — („Вперед", Ужгород).

СТШЕЛЬЦИ-КОНОКРАДИ.

Організація „стшельци" має на Західній Україні спеціяльне завдання: „біць гайдамакуф". Для більшої певности виконання цього завдання всі стшельци мають зброю. Але нераз писалося вже про те, що в дійсності з себе виявляють оті многонадійні, — опора „польськосці" — стшельци. До тих многочисленних, ними доконаних злочинів, долучається ще одне не менш характеристичне. В околиці Золочева (Білий Камінь) виявилося, що стшельци з Соболівки займалися від довшого часу крадіжем коней. Кількох із них приловлено й до вини вони призналися. За час своєї „роботи" змогли викрасти кільканацять коней, а крім цього розбивали трафіки, з яких викрадали тютюн та гербові значки і т. д.

ВИЯВЛЕНА ПРОВОКАЦІЯ.

Перед судом присяглих у Львові ставав студент Роман Стець, якому закидувано переховування протидержавної літератури. На суді виказалась у повному розмірі польська провокація: Роман Стець дістав 16 травня ц. р. порученого листа, якого заховав до кишені, не відчиняючи його, бо був занятий розмовою з посторонніми людьми. За дві хвилини після одержання листа підійшов до нього польський жандарм, який заарештував Стеця і тут же на місці перевів особисту ревізію та знайшов щойно одержаного Стецем листа. Негайно цього листа жандарм отворив та знайшов у ньому протидержавну літературу, за що й заарештував Романа Стеця та посадив до вязниці.

Оборонець д-р Стефан Біляк виказав на суді цілою низкою фактів, якими засобами послугується польська провокація супроти Українців, внаслідок чого судови не лишилося нічого іншого, як Стеця звільнити.

В КРАЇНІ „СКАНДАЛІСТИКИ".

Паризька преса пише про викриття в Ліль нової скандальної афери. Коли з Парижа прибув на лільський двірець поїзд, поліція його окружила й арештувала інспектора поліції Маріянія, що стояв на чолі шайки фальшивників і торговців наркотиками. Кромі нього арештували ще 5 його спільників. Підчас ревізії знайшли в одного з них фальшиві стемплеві значки на суму 150 тисяч франків.

НІЧНІ КУПЦІ КРАДУТЬ У ФАРМЕРІВ ДРІБ.

В кількох дистриктах полудневого Саскачевану ширить ся язва окрадання фармерів з домашньої птиці. Крадуть, що попаде під руки. Одному фармерови в Кюпар украдено відразу 140 індиків, а фармерови в дистрикті Рульо одної ночі вичистили ввесь курник: 200 курей і 80 індиків. Дотепер зголошено крадіж поверх 3,000 штук дробу. Кажуть, що нічно підїздить до такого фармера ціла бриґада вантажних авт і нічні купці ладують на них, що вдасться. Такі крадіжі повторюються кожного року вже від пятьох літ, але цього року їх найбільше.

„СПЕКУЛЯЦІЯ НА ПАСАЖИРАХ".

Під таким наголовком пише „Червоний Гірник": „В автогаражі рудні ім. Фрунзе працює шофер Ясиніцький. До виконання своїх обовязків він ставиться несумлінно, часто бере хабарі від робітників, яких перевозить. 6. вересня, їдучи в службових справах, він набрав у машину робітників, від яких узяв по 50 копійок. 7. вересня, їдучи з Лозоватки, на півдорозі зупинив машину і запропонував пасажирам злазити лише тому, що вони не дали йому по рублі, як він вимагав".

ОБУРЕННЯ МОСКВОФІЛІВ.

Аґрарна партія на Закарпаттю почала видавати українською мовою ґазету „Земля і Воля". Але аґрарна партія обстоювала русифікацію Закарпаття, а тому до неї горнулися всякого роду московські еміґранти та змадяризовані Українці. Ці типи були дуже обурені, коли появилися перші числа „Землі і Волі" українською мовою. Як доносить ужгородська „Свобода", в селі Іванківцях відбулося спалення нової української ґазети „Земля і Воля". Палили „рускіє юноші", хоч кажуть, що того дня на аґрарне свято до Іванковець надійшли лише самі Мадяри, якщо не рахувати кількох Русинів лише з титулу. Перед спаленням „Землі і Волі" аґрари намагалися посвітити у церкві зелений прапор, але цеї точки аґрарних забав не виконано, бо іванківські селяни не допустили до цього.

ЧИ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ Є РАКІТЕРСТВОМ?

Такий запит ставить у редакційній статті вінніпеґська „Трибюн". Багато родичів не є всилі купити своїм дітям книжок через їх високу ціну. Є широке підозріння, пише той щоденник, що часто змінюють книжки тому, що ті, котрі їх укладають, або члени шкільного уряду, що їх одобряють, тягнуть з того зиски. Як би там не було, то всеж часта зміна шкільних підручників робить книжку дорожчою. Часопис піддає думку, щоб цею справою зайнялася парляментарна комісія, щоб однакові книжки були на заході і в Онтеріо.

ВЕДМІДЬ І РАДІО.

В зоольоґічному городі в Бреславі, на німецькому Шлеську, поставили радіо біля клітки з двома ведмедями, щоби переконатися, яке враження робить музика на ведмедів. Радіо майже не переставало грати ні в день ні в ночі, й довело ведмеде до сильної нервовости. Він не міг спати, ані знайти собі спокійного місця. Врешті ведмідь збожеволів і з приступі шалу роздер свого співтовариша, що з ним жив мирно вісім років.

ДВА БЮТЬСЯ, А ТРЕТІЙ НАБЕРЕ.

У Вінніпеґу міська рада порішила відобрати підмогу 500 родинам і 1,600 самітним, що прибули до міста в 1929 році за той час користають з публичної допомоги. Це рішення принято як протест проти домініяльного й провінціонального уряду, бо вони обкроїли грошеву суму на підмогу з $2,058,000 на $1,373,000.

„ПОСКРОМІЦЬ БАТЕМ ГАЙДАМАКУФ" — МРІЇ ПОЛЬСЬКОЇ ҐАЗЕТИ

ЧЕНСТОХОВА (Польща). — В ч. 159 ґазети „Слово Ченстоховске" читаємо у вступній статті під вище наведеним заголовком між іншим ось що:

„Треба вже раз скінчити з якимсь внутрішнім заломлюванням на дусі; треба раз позбутися якогось дивного й незрозумілого милосердя супроти гайдамацьких убивників та злодіїв і почати валити кулаком у руську морду так, щоб ціла гайдамаччина кровю заллялася. Треба на акт насилля і саботажу відповісти шибеницею та крісом. Треба повикидати з урядів, становищ та посад усіх урядників, учителів і робітників руської національности, чи власне псевдоукраїнської. Треба для безробітних українських чи руських утікачів з Росії, злодіїв та здеґенерованих злочинців із гайдамацьких сторін створити ізоляційні табори, але такі, з яких уже ніодин з них не вийшов би. Треба повикидати з вищих і середніх наукових заведень усіх гайдамацьких учеників і студентів та завести для того покоління нумерус клявзус. Позамикати українські ґімназії й народні школи. До кождої громади на 5 років закватирувати батальон війська польського на кошт і утримання громади".

ЗАПИТ ДО ПОЛЬОНІЗАТОРА.

ЛЬВІВ. — „Діло" з 8 жовтня містить листа українських громадян села Підгайчики, яким вони звернулися до „Кураторії Львівської Шкільної Окруґи". В Підгайчиках, повіт Зборів, існувала до минулого року українська народня школа. Для збереження українського характеру школи й протиставлення польонізації батьки дітей зібрали були минулої осени 99 деклярацій. Отже плебісцит випав на користь Українців, тим більше, що в школі нема ані одної дитини польської національности, нема ані одної дитини римо-католицького обряду. Але всі ці намагання українських батьків придалися, як говорять Поляки, „псу на бути". Кураторія одним махом спольонізувала школу і на тім кінець.

ВИКЛАД ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ.

ЛОНДОН. — Українське Бюро подає, що 15 жовтня мав інформаційну лекцію про теперішне положення української справи проф. О. Шульгин, запрошений Інститутом Міжнародних Справ у Лондоні. По лекції відбулася незвичайно цікава дебата.

ПОТРЕБА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ.

ЛЬВІВ. — В ч. 237 „Нового Часу" інж. Василь Баричко пише про постійну розбудову економічного життя Українців як доконаний факт. Каже, що маємо перед собою величезні можливости дальшої розбудови, але насамперед треба закріпити дотеперішні здобутки і досягнення, як основу трівкого й безупинного нашого розвитку та народнього добробуту в будучности.

Він звертає далі увагу, що це є хибний погляд, що ціле наше життя і праця повинні гуртуватися тільки під кооперативним прапором, у кооперації. Звідси походить і війна проти „приватників". Тут і треба шукати жерела, що багато рижних ділянок ще не торкнено. Щоби поширити збут і здобути ринок, треба промисловців і підприємців обєднати в один міцний „Союз обєднаного українського промислу і торговлі". І повинно створитися „Бюро пропаґанди" для поширення виробів наших фабрик і підприємств не тільки серед українського населення, але й серед чужинців і за границею.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО СВОГО СИНА.

МАДРИД (Еспанія). — Президент Замора звернув увагу міністрови війни, що син президента, 22-літній жовнір, що відбуває сійськову службу, провинився проти дисципліни і він вимагає, щоб син був караний нарівні з іншими жовнірами, згідно з вимогою військового реґуляміну. „Нема — казав президент — у републиці й републиканській армії для нікого ніяких привілеїв".

ПАРТІЯ ПРАЦІ ВИГРАЄ.

ЛОНДОН. — Не тільки в Лондоні, але й по містах цілої Англії побідили при виборах до міських рад кандидати Партії Праці, які повалили консерватистів.

НАРІКАЮТЬ НА НІМЕЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — Джеймс Мек Донелд, високий комісар, назначений Лігою Націй для охорони втікачів з Німеччини, каже, що Німеччина ставить великі колоди допомозі втікачам, бо не хоче дозволити ні на продаж їхнього майна в Німеччині й перевіз узисканого в той спосіб гроша за границі держави. Найгірше бідують ті, що не є Жидами.

ПРИДЕРЖАЛИ СОВЄТСЬКИХ АҐІТАТОРІВ.

СЕВІЛЯ (Еспанія). — Арештовано двох комуністів, що прибули з Росії, і що їх уважають звязковими між комуністами еспанськими й російськими.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З ОСІННІХ ВИБОРІВ

Хоч недавно тому федеральний уряд подав до публичного відома факт, що до цьогорічних осінніх виборів зареєструвалося цілий міліон більше виборців, як їх було в 1932 році, котрий був „президіяльним роком", та хоч він робив на тій основі висновок, що в Америці панує небувале зацікавлення краєвою політикою, то всетаки всякий, хто слідить за політичним життям краю, того враження мати не може. Такий чоловік певно побачить у краю загальну політичну апатію, повний брак зацікавлення краєвими виборами. Які причини цього не булиб: чи люди занадто вірять у заходи президента Рузвелта, чи може вони занадто заняті щоденною боротьбою за насущний хліб, всетаки цього факту тяжко заперечити. Назагал людям зовсім байдужно, чи побідить при виборах републиканець, чи демократ.

Коли є яке оживлення у виборчій боротьбі, то тільки в кількох околицях, у котрих надзвичайні обставини розбудили зацікавлення мас політикою.

Першенство між цими околицями має Каліфорнія. Що не говорити би про Аптона Синклера, як до його кандидатури не ставитисьб усетаки йому треба признати неабияке розбудження зацікавлення народа виборами. Він заставив виборців думати про економічні питання дня. Він один викликав на бій усю пресу стейту та всі упривілейовані кола й кляси. Він розкрив перед людьми, хто за що стоїть та якими способами борються проти людини, яку вважають ворогом привілеїв.

Друга подібна боротьба ведеться в стейті Висконсин, де звичайну боротьбу між републиканцями й демократами ускладнив виступ поступової партії Ла Фолєтів. Сенатор Ла Фолет дивився на те, що Американці привикли до двопартійної системи, що його батько був звязаний з републиканською партією, але зірвав зі старими партіями, щоби будувати нову партію, яка якраз береться вирішувати питання, котрих вирішення старі партії оминають. Він дивиться на партію не як на засіб для затвердження старих інтересів, але як на засіб публичної служби, і виборці починають розуміти, що його побіда певно дасть цікавий причинок для американської політики.

Деяке оживлення політичного інтересу слідно в стейті Ню Мексико, де поновного вибору добивається сенатор Котинг. Боротьба там цікава не тільки тим, що сенатор Котинг заявився за поступову партію, але й тому, що теперішня демократична адміністрація з якоїсь причини заявилася проти нього.

Поза цими трома округами виборчі маси назагал не бачать, щоби політична боротьба поставила перед ними виразно питання біжучої політики, як цього вимагалаб тяжка переходова хвиля в економічнім життю народа.

ПРОВІДНІ ІДЕЇ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

(Звіт предсідника Обєднання, Омеляна Ревюка, на річному засіданню головного уряду, дня 27. жовтня 1934 року).

—о—

МОНАРХ ЧИ НАРІД?

З такими тільки застереженнями треба розуміти наші погляди про майбутній порядок на Україні. З того боку треба дивитися передовсім на наше відношення до питання монархії й демократії. Справою монархізму занявся один конгрес Обєднання дуже основно. Були на ньому люди, котрі хотіли наперед, щоби справу монархізму вирішити поза кулісами конгресу Обєднання в цей спосіб, щоб уряд Обєднання признав монархізм за найкращу політичну форму для України й з таким рішенням прийшов на конгрес Обєднання. Уряд Обєднання виступив рішучо проти такого проєкту: Коли справа має бути вирішена, вона має бути вирішена не поза кулісами, а на публичній арені. Уряд Обєднання вважав тоді, що він дістав від попереднього конгресу мандат на свій уряд, а цей мандат опирався на програму, проголошену публично на конґресі. Отже уряд не має права самовільно зміняти мандату, котрий він дістав. Тільки конгрес може його змінити. Колиб уряд дозволив собі це змінити, то це було би поломанням повновластей. Навіть хочби така зміна була потрібна, цього роду поломання не могло відбитися корисно на розвій політичної думки та на розвій політичної зрілости нашого народа. Яке довіря міг би мати нарід навіть до кращої організації, коли його уряд має право зміняти собі постанови народа?

Говорячи про це питання, я втручу тут зовсім аналогічну справу з зовсім іншого боку, а саме справу так званого всеукраїнського конгресу в Европі. Цю справу пропаговано нам з Европи. У наших людей були про це ріжні погляди, але коли на останньому конгресі піднято справу, конгрес ухвалив однодушно лиш одну постанову. Не було проти неї спротиву. Не було на конгресі піднесено інших думок, та по конгресі деякі члени управи Обєднання писали в органах своєї групи проти резолюції як дітвацтва, чи претенсіональности на провід. Щоби не було баламутства, треба підчеркнути виразно, що нікому не можна заперечити мати про плян всеукраїнського конгресу думку, яку собі хоче; але як уже певну думку затверджено ухвалою, то людям, які в тій ухвалі брали участь, треба тямити, що публичний виступ проти ухвали розбиває дисципліну та підсуває людям думку, що публичні заяви нікого до нічого не зобовязують. Коли члени управи зоглянулися, що справу порішено похибково, — скажім, що й таке можливе, — а справа така важна, що її так лишити не було можна, тоді треба було справу поставити зовсім формально на порядок дня та старатися її направити в публичний спосіб.

Вертаючись до справи монархізму, треба підчеркнути, що цю справу висунено в старім краю, котрий ще так недавно був під монархією, а тимсамим і привик до монарха так, що декому може здаватися, що без монарха порядку й ладу в державі не може бути; але висунено цю ідею тут, у найстаршій і найбільшій републиці світа, в котрій нема навіть сліду монархістичної пропаганди, в краю зі старою традицією републиканізму й антимонархізму. Кажучи нам підписуватися під монархізм для України, ті люди не домагалися монархізму для Америки. Вони присягалися, що для Америки добра демократія й републиканізм, воля й правління народу. Отже нам казали публично заявляти, що демократія й република добрі для Американців, але не для Українців. Нам казали підписувати, що Американці можуть правити краєм, мати політичні права горожан републики, але не Українці. Іншими словами, ми мали заявити, що ми не є здібні правити державою, котрої домагаємося.

Отсі всі аргументи були передискутовані на конгресі Обєднання в 1924 році, коли поставлено справу монархізму для України на порядок дня. Прихильники монархізму виступали тоді зі своїми аргументами, але по вичерпанню дискусії вони навіть не ставили внеску за зміною ідеольогічних основ організації. Обєднання лишилося демократичною, немонархістичною організацією. І до нині вono не признає ні монарха для Америки, ні монарха для України. Монархісти з часом один за другим відчахнулися від Обєднання, і від часу цього конгресу по нині не було вже більше спроби навернути Обєднання на монархізм.

Девять літ минуло від того часу, і цей протяг часу, здається, вповні показав, чи мало слушність Обєднання в цій справі. Може нині український народ міряти роботу Обєднання для України, і може нині народ міряти роботу для України „українського монарха": Може український народ нині сказати, чи Обєднання відступало коли від ідеї соборности, і може сказати, чи держався вірно „монарх України" ідеї не то соборности, а не навіть самостійности України. Може народ зміряти, що зробило Обєднання, а що зробили монархісти. І можуть нині ті, що ще при цій ідеї лишилися, зміряти, скільки старих прихильників монархізм за цих 9 літ стратив, а між ними навіть найблищих своїх прихильників, і то якраз тих, котрі Обєднанню радили заявитися за монархією.

Правда, в цілому світі йде нині ревізія політичних поглядів, і ніхто розумний не може стидатися перемінити свої погляди, коли практичний життєвий досвід докаже йому, що він помилився. Практичний життєвий досвід виказав неодну слабу сторону демократії, всетаки не дав він ні одного доказу на користь монархізму. Не доказав він, що кращої сили монархізму для держави. Не доказав він, що народ стає сильніший через монархію, а тим менше не доказав, що поневолений народ може краще боротися за самостійність в імя монархізму. Якраз навпаки: чим далі, тим більше досвід доказує, що боротьба за самостійність тим краще ведеться, чим ширші круги вона захопить, а ідея монархізму якраз цим недомагає, що вона не може захопити широких кругів населення. Ідея монархізму може захопити тільки аристократію, поза аристократією тільки так званих снобів, котрі хотіли би панів грати, хоч на це не мають ніяких основ. В усіх краях на наших очах ломиться сила буржуазії, котра захопила владу від аристократії, але ні в одним з тих країв не може аристократія добути собі назад влади, яка висувається з рук буржуазії. Деколи владу захоплює дрібна буржуазія, деколи безклясова інтелігенція, підшиваючи під пролетарят, але ніколи не аристократія. Аристократія втратила свою силу на все, навіть у тих краях, де вона ще має свої дідичні маєтки. Щож доперва говорити про аристократію країв, у котрих вона навіть маєтки втратила? Де можливо припустити, щоб аристократія на Україні здобула собі назад впливи, які вона мала там за царя, та щоби вона маєтки свої відреставрувати свої посілости, давно селянами забрані, без котрих вона ніякого значіння не може мати, без котрих усяка думка про владу чиста фантазія.

(Дальше буде).

БУВ ЦЕ ТОДІ ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

Був це тоді Перший Листопад.
На Святім Юрі дзвін лунав,
А над городом князя Льва
Наш синьо-жовтий стяг повівав.

Вогнем палали в юнаків очі,
В ряди стрілецькі вони ставали;
А в старих очах сльози тремтіли,
Що ще дня волі вони діждались.

Та годі було Стрільцям опертись
В борні за волю в нерівній силі,
Хоча завзято Вони боролись,
Про що свідчать нам в полі могили.

І ми знов нині в чужій неволі,
Дзвони нам слави не гомонять,
Та серця наші ще не завмерли,
Ще не піддались, а стукотять.

І ані розстріл, тюрми, ні голод,
Ні шибениці не зломлять нас!
І на новий зрив ми всі готові,
Лише ще ждемо на слушний час.

Анастасія Рибакова.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана членкиня 281 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі мені стали великою поміччю у моїм тяжкім положенню. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Юлія Ораганчук,
Бейон, Н. Дж.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ДАВАЛА ЛЄКЦІЇ ІНШИМ І САМА ДІСТАЛА.

У суді в Гвайт Плейнс, Ню Йорк, ставала позовниця проти свого мужа пані Фрост, котра їздить по краю з відчитами про щастя в подружу. Вона не чується щасливою в своїм подружу, бо її муж не удержує її відповідно: заробляє по 60,000 долярів на рік, а дає на удержання жінки й 5 дітей 30 долярів на тиждень.

Пізваний чоловік заявив судови: так, він дає жінці 30 долярів на тиждень, але він заробляє тепер не 60,000 долярів на рік, а тільки 34 доляри на тиждень.

Коли він заявив готовість доказати ці твердження, жінка закинула йому, що він не заробляє більше, бо грає в карти до 4-тої години рано.

По вияснению чоловіка судья прочитав лекцію позовниці, котра їздить з відчитами про щастя в подружу: Пані, як ваш чоловік заробляє 34 доляри, а з того дає вам 30, то ви не маєте ще причини на це нарікати. Що він грає в карти, цього ви не можете йому заборонити: чоловік, що живе окремо від жінки, мусить таки мати якусь розривку.

Чи згадає та пані в своїх наступних лекціях цю лекцію про щастя в подружу, що дістала від судді?

НОСИВ ВОВК, ПОНЕСЛИ І ВОВКА.

У нюйорськім стейті почався сезон полювання на бажанти. Газети вже доносять про великий успіх польовань: коло міста Сиракюз, Ню Йорк, мисливі на бажантів убили 15-літнього Роберта Гарта та 23-літнього Джулюса Велеса.

Здавалосяб, що полювання на бажанти не представляє ніякої небезпеки.

НАРЕШТІ УРОДИВСЯ ТОЙ, ЩО ВСІМ ДОГОДИВ.

Недавно йшла в Америці цікава кампанія за уморальнення фільмових штук. З ріжних сторін підносилися протести проти цього й онтого в штуках.

Тепер, начеб ця кампанія була тільки навмисно підготованим тлом, появилася в книгарськім обігу цікава книжка, „Фадер Гуз", котра вся присвячена фільмовій штуці.

Між іншим автор книжки малює портрет цікавої фільмової постаті, Мека Сенета, котрому він приписує, що він знав непомильний спосіб писати вдачні фільми. Секрет лежить у тому, щоб фільмою нікого не заставляти думати. Як ніхто не починає думати, все йде гладко, як по маслі. Як почнете ворушити в людей думку своєю фільмою, зараз готово повстати десь невдоволення з фільми.

І справді, проти найглупіших випотин ума Сенета ніхто ніколи не протестував в імя моралі. Дехто збирався протестувати в імя здорового розуму, але хто там звертає увагу на такі протести?

НАРЕШТІ ЗНАЙШОВСЯ ЩАСЛИВИЙ ЧОЛОВІК.

До Ню Йорку приїхав нарешті щасливий чоловік. Каже він, що дуже щасливий, бо в його рідній краю люди продукують усе, чого потребують; а чого продукувати не можуть, без того обходяться.

Цим щасливим чоловіком є ніхто інший, як генеральний консуль російського большевицького уряду.

І якби з того були вдоволені люди в большевицькій Росії, все було би справді дуже гарно. Але відомо, що всі не можуть виїхати з Росії, щоби в Америці радуватися, які то люди щасливі в рідній краю, де вони виробляють усе, чого вживають, та обходяться без того, чого не мають.

Р. Петрин.

МАЮ ДВІ.

(Оповідання).

— 20)

Цапятко знов замекало під деревом, неначе би питало, що його пан на тім дереві так довго робить. Сидір нахилився поза край гнізда. Хотів бачити, чи Настка ще стоїть під деревом. Було так темно, що не міг нічого добачити. Лиш чув жалісне мекання цапа. В найбільшій тривозі став шепотіти Отче наш. Коли скінчив, Федько шенув:

— Ще про Богородицю пару слів!

Сидір вишептав „Богородице Діво, радуйся!"

Коли Сидір скінчив, зробилося цілком тихо. Недужий не говорив нічого, хоч його зимна рука все ще держала цупко руку Сидора.

— Настю! — шепнув Сидір, ще раз вихиливши голову поза гнізда.

Настка не відповідала нічого. Відповів, ледви чутно, Заберин:

— Ти її не скривдиш!

Рука Заберина пустила руку Сидора і впала на солому.

— Федю! — крикнув Сидір. — Федю!

— Федьо не відповідав. І важкий його віддих замовк. Сидір зліз з дерева. Під деревом був тільки його цапок.

Сидір аж пізніше довідався, що тоді сталося з Насткою. Коли Сидір поліз на дерево, коли Настка ще не знала, що Федько в своїй хаті, і для неї місця нема, її напав жах. Побачивши кіл, що стояв під деревом, вона вхопила його і втекла. Не до моста побігла, а просто до ріки. Скачучи великими скоками з каменя на камінь і підпираючися проти води колом, пробралася на той бік ріки і побігла до хати. Сидір ще сеї ночі розказав своєму господареви, що Заберин помер у своїм гнізді.

Другої днини Журчан поїхав до пароха аж в третім селі, щоби для Заберина замовити похорон. Журчан дуже здивувався, коли парох сказав йому, що ще вчора в полудне хтось був у нього, зголосив смерть Заберина і заплатив усі кошти похорону.

— Се не може бути! — крикнув Журчан. — Вчора в полудне Заберин ще жив. Вмер в ночи. Мій пастух був при його смерти.

— Ваш пастух мабуть бреше! — парох заперечив. — Ось тут моя книга. Подивіться, що в ній записане. Тут під вчорашньою датою стоїть, що Федько Заберин в Жабани помер і що похорон за нього заплачений.

— Мій пастух казав, що вмираючому верзлося щось в горячці. Казав, що йому й по смерти не потрібна людська поміч, бо він сам вже подбав за свій похорон... Як, отче духовний, виглядав той, що приніс вість про смерть Заберина і замовив похорон для нього?

Коли парох став розказувати, показалося, що то був сам Заберин. Чув свій кінець, отже пішов сам замовити для себе похорон.

Ще тоді, коли Сидір прово господареви розказав був про смерть Заберина, Журчан звістив його, що він застарий на пастуха.

— Ти будеш мені потрібний в господарстві, бо хіба знаєш, що оба парубки незабаром підуть до війська. Пастуха на твоє місце вже маю. Завтра, скоро встанеш, прийди до мене. Єкажу тобі, що завтра треба буде в господарстві зробити. Бо я поїду до пароха, відтак до міста. Прийду аж під ніч.

Другої днини Журчан, розказавши Сидорови, що й як робити, пішов. Сидір худоби вже не пігнав. Лишився дома на господарстві. Вдоволений був з того і троха досадно було йому. Вдоволений був, бо на пастуха він справді був застарий і... задобрий. Його щастя, що в селі ще ніхто не знав про його господарську школу. Тожто було би в селі сміху, як би люди знали, що Сидір на пастуха аж в школі вчився два роки! Хоч новий його обовязок у Журчана почесніший був як обовязки пастуха, то се гнівишенні сердила Сидора, лиш тому, бо прийшло пів днини за скоро. Його кортіло ще нині знати, що сталося з Насткою. Хотів знати, чого вона втекла, де ночувала. Про се міг би довідатися, як би зараз пішов на пасовиско. Та на те пасовиско вже інший пігнав товар. Аж коли пастух в полудне вернув з худобою, Сидір спитав його, чи й по тім боці ріки пасе хто.

— Там пасеться худоба Мандрика, — малий хлопчина відповів.—Пасе якась дівчина. Коли я приганяв худобу, то вона вже була там. Щось кричала до мене і рукою кликала до себе. Та я боявся бристи аж на її бік. Коли я їй показав, що не піду до неї, вона прийшла до мене.

— Вона перебрила ріку? — спитав Сидір.

— Ая! Перебрила, йдучи дуже поволи і підпираючися колом. Коли прийшла до мене, спитала:

„Сидір втік від Журчана, чи Журчан прогнав його?"

— Я сказав їй, що ні одно, ні друге, тільки що Сидір дістав іншу роботу і що на його місце я став пастухом. Більше вона не питала нічого. Як прийшла, так ріку назад перебрила.

Минув місяць. Журчан не жалував, що Сидора забрав з пасовиска. Показалося, що другого такого доброго робітника і такого господаря в цілій околиці не знайшов би. Журчан став у всім вислугуватися Сидором і згодом здав на нього майже все господарство. Все пильно призирався його роботі, прислухувався приказам, які Сидір давав челяди і робітникам. Журчан у всім придився Сидора. Попадав у щораз довшу задуму, щораз частіше перешіптувався з жінкою. Одну таку розмову з жінкою закінчив словами:

(Далі буде).

ЗА ОДНУ ЛІТЕРАТУРНУ МОВУ

(1)

У Варшаві вже другий рік виходить „Рідна Мова", науково - популярний місячник, присвячений вивченню української мови. Головний редактор проф. д-р Іван Огієнко. Шановний професор уже не від нині працює над тим, щоб устійнити нашу письменну мову, і його заслуги на тім полі величезні. У своїм місячнику він видвигнув всенародне українське гасло: „Для одного народу — одна літературна мова".

Це дуже розумне гасло знайшло в нашій суспільности живий відгук і почалися пильні заходи, щоб його якнайскорше зреалізувати. Наші письменники і журналісти в краю й на еміграції взялися щиро до праці і дуже дбають про те, щоб з нашої рідної мови зникли всякі „кордони"...

Ось послухаймо, що говорить про цю преважну справу ілюстрований місячник для дітвори „Юні Друзі", число 1., за жовтень 1934 р., в статті п. н. „Вчимося рідної мови": „Ми говоримо українською мовою. В кожній оселі й околиці говорять трохи інакше, вживають своїх слів, що їх в іншій околиці не розуміють. Мову околиці називаємо **говіркою.** Українська мова має чимало говірок. Всі ми пишемо **літературною** українською мовою. Ця мова повстала на те, щоб по всій Україні добре розуміли друковане слово. Основою літературної української мови була говірка Полтавщини на східних українських землях. Письменники й поети збагатили цю говірку гарними словами з інших говірок. **Для одного народу мусить бути тільки одна літературна мова.** Знати літературну мову обовязок кождого Українця".

Коли так поважно ставляться до своєї мови наші земляки в нашім рідним краю, то що про це скажемо ми, еміґранти, що відбилися від свого рідного гнізда й опинились на чужій чужині? Адже наша щоденна українська мова „нашпікована" чужими словами та зворотами, то якаж тут будучність її жде? Кому, як кому, а нам таки треба дуже серіозно подбати за те, щоб наша розговірна мова не сходила на манівці, щоб не сталася якимсь таким „воляпіком", що тільки смішить тямучих людей. Особливо в письмі ми повинні бути дуже обережні, щоб наша українська мова в Америці не ріжнилася **нічим** від української літературної мови. Пишім завжди так, щоб не пізнати було, що це писав „американський Українець", щоб кождий Українець, деб він не жив, розумів кожде наше слово і кождий зворот. За прикладом проф. Огієнка створім і ми собі тут своє відповідне гасло: „Доки в Америці існуватиме українська мова, вона мусить бути **літературна українська мова".**

Щоб пізнати як слід літературну українську мову, мусимо її вчитись, а навчимося найскорше тоді, коли одні одних будемо критикувати, себто звертати увагу на те, як ми досі писали, а як радять писати знавці літературної мови.

Щоб стати людям доброї волі в пригоді, ми заводимо отсе в „Свободі" рубрику **„За одну літературну мову".** До співробітництва в тій рубриці запрошуємо всіх тих, що цею справою цікавляться. На всі запити будемо дуже радо відповідати і не пожалуємо ніякого труду, щоб тільки наша спільна праця вийшла нам самим на пожиток.

Цю рубрику згодився взяти „на свої плечі" наш співробітник, **уч. Осип Стеткевич.** Він охотно поділиться зі своїми родимцями всім тим, чого сам досі навчився; а чого не знатиме — навчиться від інших. Усі ми робимо в своїй мові поневольні помилки і всім нам придасться досвід та знання інших людей.

Лиш одно застереження: коли ми когось скритикуємо, або хтось скритикує нас, не треба за те гніватись і не треба нікому думати, що цей або гой нас „вчіпився", чи ми когo. Коли будемо вирозумілі на свої власні похибки і на похибки інших, то з цього вийде і для нас самих і для загальної справи велика користь, яку добрі люди ставлять вище від свого „я".

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

ТОЛІДО, О.

Союзовий ювилей.

В місті Толідо, О., нема багато Українців. А український рух підтримує майже виключно братство св. Николая, від. 167. У. Н. Союза. Цей відділ уладив у неділю, дня 21 жовтня, 40-літній ювилей У. Н. Союза. Хоч у Толідо, як уже згадано, нема багато Українців, то всеж таки разом з гістьми, що прибули специяльно на це свято з Росфорд, О., було на галі коло 500 осіб, котрі з великим одушевленням вислухали концерту і промов.

На концерті хор, під управою п. Ткаченка й при акомпаніяменті п. Марії Перій, відспівав „Гимн У. Н. Союза" і кілька ріжних пісень. Також співав хор з Росфорд, О., під управою п. Н. Проця. Він закінчив свято відспіванням гимнів У. Н. Союза, Українського й Американського.

Свято відкрив предсідник відд. 167, п. Павло Зінкевич, а вів його п. Михайло Чорний, що вивязався зі свого завдання знаменито, бо все відбулося в якнайліпшім порядку.

Секретар відд. 167, п. Корчова, прочитав коротку історію братства та представив членів-орґанізаторів і старших членів.

Між співами були промови, декламації, танці школи п. Авраменка під проводом п. Марії Корнови, соля і т. д. Головний реферат про У. Н. Союз виголосив адв. О. Е. Малицький з Клівленду, голова контрольної комісії У. Н. Союза. Бесідник подав історію У. Н. Союза від заложення до сьогоднішних днів і порівнав Союз із чужими асекураціями та заохочував усіх вступати до Союза, а зокрема вписувати свої діти. Говорив половину бесіди по українськи, а другу по англійськи. Промовляли ще: о. Уляницький з Росфорд, п. Гувер, заст. мейора з Толідо, О., п. Грицей і інші.

Про боротьбу в краю говорив о. Уляницький. Член торговельної палати, Юстон, розповів, що він мав нагоду стрінутися в Европі з Українцями і вони йому дуже подобалися. Взивав тутешніх Українців вступати громадно до такої орґанізації, якою є У. Н. Союз.

Інші бесідники говорили про справи У. Н. Союза й й загальні.

Програма свята була дуже багата, бо складалася з 29 точок. Згадаю тут, що Комітет Свята постарався ще закупити два прапори, американський і український, і їх посвятив о. Уляницький дня 7 жовтня. Програму свята видано з фотографіями місцевих співаків і танцюристів, в народніх строях. Плачені оголошення помогли покрити розходи.

Сольо „Чумак" відтанцював молодий танцюрист Мирослав Юркевич, а Н. Нічіпор відограв скрипкове сольо. Деклямували: Н. Блясецький, А. Космина, Оля Чорна, Наталка Корнова, Д. Василинюк, С. Федчук, Михайлина Перій. На пяні грала молода дівчинка Роза Тарнавська. Пані Улицька відспівала сольо „На що мені чорні очі". Молодий І. Зінкевич грав на скрипці, а молоді дівчата, А. Миськів і О. Миськів, співали і грали на пяні.

По святі відбулася вечеря, підчас якої відбулася дискусія на Союзові теми.

Присутні прийшли до заключення, що треба завязати молодечий відділ і продовжати далі просвітню працю.

ЗА КОМІТЕТ:

Петро Юркевич.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В пятницю рано, 2. листопада 1934 р., по кількалітній недузі померла пані Гелена Ялечко, жінка о. Йосифа Ялечко. Похорон відбудеться в понеділок, 5. листопада, в годині 9-тій рано з української церкви св. О. Николая в Трой, Н. Й.

CORRECTION.

The last issue of the "Svoboda," dated November 2,1934, carried on page 4, an item about Mr. Stephan J. Jarema's candidacy for the office of assemblyman, in which the following statement was printed:

"The East Side party is backed by financiers, therefore it cannot employ the usual political methods of expenditure to secure votes."

Of course, the statement should read:

"The East Side Party is NOT backed by financiers, therefore," etc.

Ed.

БОЄВИКАМ

Не схиляйте голов
І спин своїх не гніть
І у своїх катів
Ви ласки не просіть.

Станьте бодро всі враз,
Як гранітна скала,
В бій завзятий ідіть,
Тавро рабства зітріть.

Бо не плакати вам!
Свій прапор піднесіть,
За Україну святу
Життя в жертву несіть.

Бо краще є вмерти
За ідею в хвалі,
Ніж коритись рабом
У кайданах в тюрмі.

Вас нарід оцінить,
Ваше геройство святе,
І в памяті його
Ви останетесь на все!

Катерина Маланчукова.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Концерт у честь Юрія Федьковича.

Тихим добрим словом помянула наша громада 100-річницю народин Юрія Федьковича, сина української Буковини, великого письменника і будителя українського народу. В неділю, 14. жовтня, відбувся заходом церковного хору концерт в У. Н. Домі.

У просторій галі виднів портрет Юрія Федьковича, на поклін котрому зійшлися всі свідомі громадяни. Програма концерту була ріжноманітно переплітана. Учасники були вдоволені. Вступне слово виголосив дяко-учитель, Й. Заяць; він подав приміри, як інші народи шанують своїх заслужених людей. Таксамо й ми повинні їх шанувати, бо наші письменники здержують наш нарід від винародовлення та вщіплюють у нього любов до Батьківщини і приготовляють його до волі.

„Пробудися, встань народе" віддеклямували діти української школи, „Пречиста Діво, радуйся Маріє" віддеклямувала А. Снігур. „Ой за лісом за лугом" відспівали шкільні діти. „Ой вийду я із хати", поезію Ю. Федьковича, віддеклямувала школярка Марґарета Мацко. „Чи чули ви ту музику", відспівав хор.

Відчит про Федьковича відчитав о. М. Кузів. Бесідник розповів про життя нашого письменника від перших днів аж до смерти. Присутні багато скористали з нагоди Ювилейного Концерту. Шкода, що публики не було більше.

Хор відспівав гимн „Далека ти, а близька нам" та „Мій край, мій рай. Анна Залеська деклямувала „Туга за Україною". Марко Дзедзюх деклямував „Шумлять берези".

Кінцеве слово виголосив гр. Гаврило Туркевич, вказуючи на значіння ріжних концертів наших заслужених людей, як також передавати нашим дітям, щоб і вони по нас дальше шанували наші історичні події.

Концерт закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна".

При кінці мого допису хочу подати деякі завваги нашим громадянам. Коли в нас не було Украіського Народнього Дому, тоді в нас були ріжні викрути. Мовляв, нема галі своєї, чужі забирають увесь дохід, радше не влаштовувати концертів і інших імпрез. Та тепер вже, Богу дякувати, в нас є свій У. Н. Дім, можна давати концерти, балі й т. п. Дім потребує помочі, наші браття в рідному краю також брагають помочі, щоб вирватися з неволі. Чомуж, як є яка імпреза, не зійдуться громадяни масово, щоби скріпитись на дусі або звеличати память тих, що виреклися своїх особистих приємностей життя і все, що мали, віддали народови? Коли ми видужаємо з нашої байдужности? Замало кричати, що я Українець, Українка, але треба то цього показати, помагаючи Україні ділом.

Г. Туркевич.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Попрім свого кандидата.

Кандидатура Українця Александра Скурата на міського радного має дуже добрі вигляди на побіду. Тому на Українцях спочиває тепер обовязок підперти цю кандидатуру всіми силами. Попрім свого, бо вже надто довго попирали ми тих, що нам показували грушки на вербі. Трохи більше активної праці з нашого боку, а матимемо по 6 листопаді свого заступника в міській раді.

Гр. Волянський.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

In the previous Pen Pal Column it was announced that two dollars will be given to the person writing the best letter in answer to the question, "Why I Enjoy Writing to Pen Pals." The rules of the contest, as put down in the previous Column, are as follows: (1) Only persons who have had their names in the Pen Pal Column will be permitted to send in their entry; (2) letters must be from 250 to 500 words long; (3) all letters must be accompanied with tne name, address and age of the contestant. The contest closes at midnight, December 31st, 1934. All entries post-marked after that date will not be considered. The prize-winning letter will appear in The Pen Pal Column and those letters receiving Honorable Mention will be published subsequently The contest is open to all persons who have written in for Pen Pals.

Here's a fine opportunity for you Pen Pals to win a cash prize simply by writing a letter. Some of you who are not listed in The Pen Pal Column may like to enter the contest. You may do so. providing you become a Pen Pal. You may send in your Pen Pal entry letter together with your contest letter... but you must do this as soon as possible as the time is limited.

It shouldn't be hard to answer the question, "Why I Enjoy Writing to Pen Pals." I expect to receive many answers. I have already received a few and I'm glad to see that the contest is going to be a lively one.

Strange as it may seem only 8 persons have written in for Pen Pals. They are listed below. Meanwhile, how about hearing from those of you who haven't written in as yet? I must hear from somebody, you know, in order to put out another Pen Pal Column. Here are the names and addresses of the eight letter-writers who have written in for Pen Pals:

Miss OLGA PROCYK, 1330 North Oakley Boulevard, Chicago, Ill., is 5 ft. 3½ in. tall, has dark brown hair and eyes. Olga's hobbies include reading, listening to classical and symphony music and collecting scenic-cards of towns, cities, etc. Olga is a junior at high school. She promises to answer all letters and would like to hear from both the boys and the girls. Age 14½.

Miss ETHEL PUTRES, 1009 Brandywine St., Philadelphia, Pa., has brown hair, hazel eyes and dimples. She is 5 ft. 3 in. tall and weighs 117 lbs. Ethel is a junior at high school. She promises to answer all letters. Age 16.

JOHN BOYKO, 1025 East Boulder St., Colorado Springs, Colo., has wavy brown hair, brown eyes, is 6 ft. 2 in. tall and weighs 175 lbs. John is a freshman at Colorado College and is studying chemical engineering. John would enjoy corresponding with Ukrainian boys and girls. Age 17.

Miss ALYCE K. KOBAN, 320 East 71st St., New York City. Here's a little girl looking for true Pen Pals from everywhere. She is 5 ft. 6 in. tall, has light brownette hair, blue eyes, is slim, and has very optimistic views of what she calls "this good old world." Alyce is "interested in most anything there is" and takes a keen delight in dancing. The first three Pen Pals who write to Alyce will receive a souvenir. Age 19.

GEORGE BOYKO, 1025 East Boulder St., Colorado Springs, Colo., is a junior student at Colorado College where he is studying business and economics. George is interested in sports of all sorts, especially bronc-busting and football. He has brown eyes, brown hair, dark complexion, weighs 185 lbs. and is 6 ft. tall. George would like to hear from young men and women who are about 19 years of age. George likes to correspond for there aren't many Ukrainians in his part of the country. Age 19.

Miss NICHALINE ZAHOROIKO, 112 Spring St., West Easton, Pa., is 5 ft. 2 in. tall, weighs 102 lbs. and has blue eyes, blonde hair and a fair complexion. Nichaline is proud of her nationality—Ukrainian. She is jolly and loves fun, dancing and swimming. She would like to hear from boys and girls who are 20 years of age or over. Nichaline loves to have a collection of cards from all places. She will answer all cards and letters and will exchange photographs. Age 20.

GEORGE JAVORNICKY and PETER HANSKI, Company 201, C. C. C., Camp 18, Sloatsburg, N. Y. Here are two C.C.C. boys looking for Pen Pals who are from 18 to 21 years of age. George is 6 ft. tall, weighs 167 lbs., has brown hair, brown eyes, a fair complexion and is 18 years old. His friend, Peter, is 5 ft. 8 in. tall, weighs 158 lbs., has brown hair, brown eyes, a dark complexion and is 21 years old. Both Peter and George find forest life rather interesting, if one is to judge by their letter. They are the only young Ukrainians in the camp. All kinds of sports are played in camp, including baseball, football, basketball and soccer. George, who hails from Long Island, N. Y., and Peter, of Rochester, N. Y., will be glad to hear from Pen Pals. They will tell all about camp life to those interested. Don't disappoint our C.C.C. boys!

In reference to Pen Pals and the Pen Pal Column contest address your letters to

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Портієр викидає якогось пяного гостя бічними дверми льокалю.

— Що ви собі думаєте! — кричить пяний гість, — я походжу з першорядної родини!

— Ах, так? — оправдується портієр; хапає пяного за обшивку та викидає його головними дверми.

ЛИСТОПАДОВИ З 1918 Р.

Як листопад зближається,
В мене серце здрігається...
Думка із дна виринає,
Все як вчора виглядає:

Рвуться кулі, дим видніє,
Раннім ранком щойно дніє.
Там вороги відступають,
Наші вперед поступають.

„Київ наш! Завтра здобудем,
Хоч по кістки в крові будем!"
І слова ці сповнилися:
Київ взяли, тішилися...

Взяли Київ потомлені,
Ряди стрільців проріджені,
Запілля нам не поможе,
Бо й там ворог... „Щастя, друже...

„Щастя, брате, що й казати...
Битись будем, не плакати!"
Билися ми більше року:
Вперед і взад і ще й збоку.

Вороги нас затіснили,
Вкоротили наші сили,
І по другім листопаді
Не у бою, а у зраді.

Піддалися, розійшлися
Ґен по світі!... Не снилися
Нам краї ці, ці народи,
Де живемо, ждем нагоди...

Не ждім, браття, так бездільно,
А радьмося і так спільно
Знов до бою за Соборну
Суверенну Україну!

М. С.,
бувший Стрілець У.Г.А.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ТОНТОН, МАСС.

На інвалідів.

Гром. Остап Шура справляв 14 жовтня двацять-літні іменини в свого батька Стефана, а підчас забави, яка відбулася в домі Стефана Шури, гром. К. Оляр забрав слово про те, як то наші герої української армії бідують, та візвав приявних зложити жертву на інвалідів. На ту ціль зложили: К. Оляр, М. Шарап, М. Сороцько, Мінський Зброктон по $1: Х. Салата, М. Оляр, Т. Стойко і К. Заславський по 50 ц., та М. Задорожний 25 центів. Разом зібрано $6.65 і ті гроші вислано через Обєднання.

Тома Стойко.

Виговорився.

— Алеж кажу панови судді, що то не я був!

Судля: — Ха, ха, ха! Ми знайшли відтиски ваших пальців!

Обвинувачений: — То виключене! Таж я мав рукавички на руках!

При обіді.

Молода жінка (з плачем): — Петре, ти вже забув, що священик говорив при шлюбі: Кохання всьому вірить, усе вяже!

Чоловік (що перед хвилиною відсунув полумисок): — Ну, добре, одначе священик не говорив, що кохання все зїдає!

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(107)

Поза своїми плечима Ольга побачила при світлі місяця двоє великих, блискучих, жовто-зелених очей. Звір був так близько неї, що міг простягнути лапу та досягнути її своїми пазурами. Не було часу думати.

На надумуючися багато, вона скочила з дерева на поляну, видаючи з себе голосний крик. Вмить малпи, розярені танцем, звернулися на цю нову перешкоду для своєї забави.

Вони побачили самицю людей, що лежала сама й безпомічна, та пустилися до неї. Шіта, пантера, знаючи, що навіть великий лев Нума не важився зачіпатися з малпами, хіба, що голод довів його до божевілля, мовчки відійшла.

Вона пішла шукати собі вечері деінде. Тарзан, звернувши з малпами свої очі на причину занепокоєння, побачив дівчину, пізнав її та зрозумів усю небезпеку, яка їй грозить. Вона знову могла згинути з чужих рук. Але пощо над цим думати? Він уже не вагався ні хвилини.